

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefranțeze se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiuri 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Recunoștința Monarhului.

In monitorul oficial, numărul de Duminecă, a apărut următorul auto-graf preaînalt, adresat Excelenței Sale, domnului Sándor Iános, ministrului ungar de interne:

«Iubite Sándor! Purtarea răsboiului a pus pe funcționarii comitatensi, orașenești și comunali, în fața unor datorințe multiple și grele, și ei au corespuns în aceste timpuri esenționale pretensiunilor potențiale, ridicând față de ei, cu credință tradițională, cu insuflare patriotică, cu o activitate încordată, care trece peste marginile implinirei ordinare a datorinței, cu zel, și chiar și între cele mai grele împrejurări cu succes. Recunoscând cu bucurie aceasta, îmi exprim mulțumirea și cea mai deplină îndestulare față de toți funcționarii comitatensi, orașenești și comunali pentru serviciile estraordinare și pline de rezultate, sevărșite pe terenul activității lor administrative, în legătură cu purtarea răsboiului. Te încredințez se dispui, ca recunoștința mea se fie adusă în mod potrivit la cunoștință publică. Dat în Viena, la 21 Noemvrie 1915. Francis Iosif m. p. Sándor Iálos m. p.»

oprim pe o clipă gândurile din urmărire evenimentelor, cari se precipitează atât de vertiginos, și să petrecem cu sufletul pe un călător în țara nemțască, pentru a găsi la față locului adevăratul răspuns.

Călătorul nostru e dintr'un oraș din răsăritul Europei, crescut într'un palat, vecin cu un bordeiu în ruină, împrejmuit de necurătenie și de bălării înalte cât statul omului. Oamenii în societatea căroră își macină zilele sunt fără nici o conduită, lipsiți de sentimentul respectului reciproc, căroră nimic nu le este sfânt în viață.

Trecând drumetul acesta hotarul Germaniei, va încerca multe sentimente de plăcută surprindere. Ordinea din natură: împărțirea cuminte a câmpurilor, sămănăturile îngrijite, pădurile de brad și alți arbori, cari acoperă după o normă hotărâtă întreg ținutul, colinele și munții încinsii cu serpentine regulate, drumuri și şosele minunate de bune, inteligenta orândială a sătucelor și curătenia târgurilor și orașelor, — va provoca în sufletul lui o stare de dumnezească liniste, care-i va sfînti întreaga-i ființă. Va avea senzația, că a intrat în o lume nouă, în o grădină frumoasă, care deși nu i chiar raiul pământesc, dar e cel puțin mai aproape de raiu decât ținuturile din țara lui.

Și orbit de curătenia, inteligența și frumusețea câmpurilor și orașelor acestei țări, călătorul se va întreba în sinea lui: Oare ce fel de oameni sunt cei cari stăpânesc câmpurile acestea minunate?

Pentru a se dumeri, va căuta să ieie contact cât mai bogat cu locuitorii țării. Și mirarea lui va fi cu atât mai mare și mai sinceră, cu cât va străbate mai adânc în țășatura și rosturile vieții sociale și politice a acestor oameni. Va afla, că frumuseță din natură e numai icoana fidelă a organizației din viața socială politică a Germaniei. Va experia, că la baza acestei organizații zace ideea unei ierarhii ideale a valorilor morale și intelectuale, în temeiul căreia indivizii sunt așezați cuminte, fiecare după munca și credința care-i însuflă este munca. Și va constata, că precum în câmpia prin care a trecut nu sunt bălării și buruieni netrebni, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața socială nu sunt oameni, cari să nu-și aibă rostul, și nu va afla nici un colțisor din viață sufletească părăginit. Fiecare individ e un membru conștient al societății, o părticică cu un scop hotărât, stăpân pe acțiunile lui, — și nu o unealtă inconștientă a întregului. Un complex magistru și buruian netrebnic, tot astfel nici în viața

în urmă, în consecință suntem veșniți, ca și voință, care ne însuflețește munca de pe pământ. Dar moartea numai pentru cel ce își cunoaște chemarea nu înseamnă sfârșitul vieții. Căci ne învață Fichte: «In momentul când am devenit conștiu de chemarea mea, am pus stăpânire pe veșnicie. Falnic îmi ridic capul către amenințătoarele stânci de piatră, către vijeliosul vârtej al apelor și către norii plutitorii, și grădesc astfel: eu sunt veșnic și mă opun puterii voastre! Năzuiți-vă asupra mea: tu pământule și tu ceriule, în haos sălbătic, nimicuți în luptă cruntă și ultima părticică din corpul pe care l numesc al meu! Voința mea, cu îndrumarea ei hotărâtă și statornică, va stăru mândră și rece peste ruinele universului, deoarece mi-am cunoscut chemarea, care e mai dănuitoare decât voi, e eternă, și asemenea ei sunt și eu etern!»

Situatia răsboiului.

Astăzi când am intrat în o șaptesprezecea lună a răsboiului și ne aflăm la începutul unei nove campanii de earnă, situația e destul de clară pentru toți cei în curenț cu cele ce s-au întâmplat și se întâmplă pe câmpul de răsboiu, la diferențele fronturi. Pecând în anul trecut pe vremea aceasta puteam să fim cuprinși de o temere oarecare, isvorată din nesiguranța felului cum se vor desvolta lucrurile, astăzi nu mai este nici un motiv de temere, pentru că dispărut ori ce nesiguranță. Superioritatea armelor puterilor centrale și recunoscută și de dușmanii lor, și succesele avute la diferențele fronturi sunt atât de mari și de însemnate, încât ele nu mai pot fi nimicite ori întunecate. Învingerea și pe partea puterilor centrale și pe partea lor are se rământă ea până la sfârșitul răsboiului. Așa vede situația fiecare om, care a urmărit cu atenție desvoltarea lucrurilor pe câmpul de răsboiu, și aşa o văd mai ales militarii, oamenii de specialitate în arta purtării răsboielor. Vom da în cele următoare păreri unui distins militar asupra situației de pe câmpul de răsboiu, ale maiorului Ernest Morath, colaboratorul militar al marelui ziar «Berliner Tageblatt», păreri precise acum de curând astfel:

I.

Acum, când se împlineste a șasăsprezecea lună a răsboiului, ni se învederează tot mai mult, că dușmanii noștri au făcut o săritură în întuneric atunci, când ni-au declarat răsboiu. Pe temeiul succeselor noastre, noi puteam să fim de mult de părere aceasta, dar trebuie să așteptăm momentul, când și contrarii noștri vor fi gata să recunoască acest lucru. Și acest moment e acum sosit. Aranjatorii răsboiului dispar din pozițiile înalte de conducere și se pun oameni noi în locul lor. Ce se poate aștepta dela persoanele de încredere de mai multe, puteam să știm; dar că ce vor presta persoanele nove, e încă de tot neclar.

A fost o săritură în întuneric declarată de răsboiu mai de parte și pentru aceea, pentru că a se legă cineva de puterile bine înarmate din centrul european, era din capul locului lucru riscat. Reprezentanții guvernelor dușmane nouă de prin capitalele noastre trebuiau să aibă alți ochi, pentru că se vadă mărimea risicului, iar nu ochii pe cari i-au avut. Înainte de răsboiu ei țineau în evidență și numărul cu sirgintă trupele noastre, puterea noastră armată, dar nu le-a fost dat se afle adevărată putere de răsboiu, ascunsă în dosul cifrelor. Și pentru viitor nu va mai fi de ajuns se iai parte la părăzi, se participă la manevre, ori se te folosești de spioni pentru a străbate în păturile adânci ale secretelor statelor majore. Celcă vrea să cunoască o națiune, înainte de ai face răsboiu, trebuie să vadă poporul. Aci se află rădăcinile invincerii! Psihologii și economiștii naționali ar fi făcut guvernelor din împărtita înțelegeri mai bune servicii, poate, decât atașații lor militari și ambasadorii dela suprafață. Acum regretă nu unul dintre Englezii capabili de a judeca, că politica esternă a fost încredințată unui Sir Edward Grey, — care nu cunoaște și nu vorbește nici o limbă străină, — pe căruia înțelepciune s-a clădit însă hotărârea declarării de răsboiu. Iar Franția va regreta cândva foarte mult, că a predat ambasadorului Cambon studiarea Germaniei, unui om, care și-a format judecata asupra ființei germane numai din rapoartele primite dela spionii sei.

Istoria viitoare va vedea în schimbul de persoane la toți dușmanii noștri începutul unui capitol nou în răsboiul mondial, și încă cu toată dreptatea. Deocamdată însă noi, contemporanii, nu prea putem vedea eficacitatea oamenilor noi. Programele lor se deosebesc numai pentru cei cu auz estraordinar de fin de scopurile răsboinice ale înaintașilor lor. Fără a desprețui eficacitatea situației noastre estraordinar de favorabile de pe câmpul de răsboiu, putem să vedem în manifestele bogate în fraze ale contrarilor nostri recunoașterea, că ei s-au înșelat. S-au înșelat în taxarea forțelor puterilor centrale. S-au înșelat în tăria construcției răsboiului nostru de coaliție. S-au înșelat în puterea de cucerire a statelor noastre pe terenul diplomației. S-au înșelat în tăria organizației noastre răsboinice și s-au înșelat în mijloacele preîntîmpinării foamei. Acest bilanț negativ al lunilor de răsboiu acum trecute apăsa ca un munte alianță nenaturală a dușmanilor noștri, închegată prin lanțurile diferențelor contracte. Dar și lanțurile acestea pot fi rupte; și o diplomație îscusită,

care știe descoperi spărturile edificiului, pentru a-și așeza acolo bombele explosive, poate conta la un succes apropiat.

Ofensiva cea mare franceză s'a prefăcut în fum și fără îndoială nu va fi lăsat alta în urma sa, decât o anumită mahmurie în sufletele și mintile celor ce știu se judece, din curcurile alese ale Parisului. Putem se deducem lucrul acesta și din atitudinea presei influențate, care imediat după nesuccesele constatațe, a căzut în optimism. Sdrobit însă nu e încă spiritul francez. El vrea se învețe din nesuccesele proprii, pentru că se repetă ofensiva, — când se va putea. «Ceva mai multă munitie pentru toate armele de diferit calibră; ceva pregătire mai bună de foc din partea artilleriei; ceva legătură mai bună între trupele diferte; ceva mai perfecționate arme pentru luptele din tranșee, — și apoi va merge lucrul la proxima ocasiune.» Așa scrie și se măngă Hervé, în ziarul «Răsboiul social».

Noi, cei din Germania, nu suntem surprinși de neinstruabilitatea mașelor franceze. Credem însă, că conduceră de armate a dușmanilor nostri ține cu stricteță la ideea spargerii frontului german numai de dragul Angliei. Franția vrea să evite isolarea forțelor sale militare, între toate imprejurările. De aceea Joffre face servicii lui Kitchener. Dar și acest servilism își are marginile sale, care e de aflat în dispariția soldaților. Aceasta nici unde nu s'a arătat atât de clar, ca acum, când e vorba să se formeze o armată, care să se alăture la marea expediție din Balcani. Crește mereu numărul vocilor franceze, cari provocându-se la săngerările dela finea lui Septembrie și începutul lui Octombrie, pretind, că se fie ținut la un loc aceea ce mai există. E temere de primejdia încercării germane de a sparge frontul în Franția, dacă pleacă sute de mii de soldați francezi în Balcani.

Nu vrem se facem noi socoteala, înaintea Franției, că se află ea oare în drept, ori în nedreptate; dar vrem se o asigurăm în modul cel mai onest, că atunci, când cineva se află la depărtare numai de 80 kilometri de Paris, sigur că se gândește la Paris. Parisul e și acum inima Franției, și celce are inima, are și corpul. Forțele germane dela vest stau cu neclătită vitezie și cu statornicie probată în întărările lor dela mare până la poalele Vogezelor. Conducerea trupelor noastre e eserțiată în purtarea răsboiului de poziții și a campaniei de earnă. Organizarea noastră, făcută pe temelii cari s-au validat de bune, a fost îmbunătățită și nimic nu ne lipsește.

Reservele noastre din patrie stau gata pentru a alerga la frontul dela apus, precum și pe celelalte câmpuri de luptă, iar conduceră armatei, care știe bine calculă, e sprijinită în combinațiile ei de cele mai perfecte linii de comunicație cu trenul, în toate direcțiunile.

Intregirea României. În București s'a întemeiat o nouă ligă, care poartă titlul: «Liga pentru Intregirea României», și are de scop a duce o luptă energetică pentru înfăptuirea idealului național integral al României. În apel se spune, că dupăcă imprejurările actuale stau împotriva ţării, care se găsește în absolută imposibilitate de a putea lua Ardealul, trebuie să se iese cea ce e posibil în aceste momente, păstrându-se politica tradițională a României, care trebuie să se alipească de puterile centrale. «Ducând o astfel de luptă, — se spune în apel, — facem politica de posibilități a adveraților patrioți cu dor și dragoste de țară și neamul nostru, pentru a decide că mai neîntârzia intrarea noastră în acțiune, pentru că la terminarea acestui răsboiu să ne găsim cu o Românie mărită». Apelul e subscris de domnul Ales Marghiloman, șeful partidului conservator, și de alții mulți fruntași ai acestui partid.

Italia a cerut pace? Marele ziar elvețian «Neue Zürcher Nachrichten» a adus stirea primită dela Roma, că prin cercurile politice de acolo se vorbește cu toată positivitatea, că Italia și-ar fi exprimat dorința să lege pace cu Austro-Ungaria, dar răspunsul dat din partea presei austro-ungare și a celei germane a fost sdobitor pentru Italieni. Pasul s'ar fi făcut în vederea întrunirii parlamentului italian, convocat pe astăzi, 1 Decembrie n. în sesiune de răsboiu. Credem că nu greșim, când dăm stiri esplicearea următoare: Unele ziare din Roma au lansat ideea, că ar fi bine se primească Italia ofertă pe care i-l făcuse monarhia noastră înainte de răsboiu și se pună capăt ostilităților; iar la aceste dorințe întârziate ale presei italiene, presa din monarhia noastră și cea din Germania a răspuns cu un energetic și categoric refus, declarând, că Italia nici un petec de pământ nu mai capătă acum dela Austro-Ungaria. În mod oficios însă ofertă de pace Italia n'a făcut până acum monarhiei austro-ungare.

Declaratiile lui Sasonov. Ministrul de externe al Rusiei, domnul Sasonov, a declarat în fața unui corespondent al ziarului «Morning Post» următoarele: «Germania a fost pregătită politicește și militarește în mod excelent pentru răsboiul acesta. Dar politica germană e contrară moralei creștine. (?) Representanțele acesteia sunt: Rusia, Franția și Anglia. (?) Aceste trei state au deci se formeze un bloc și mai strâns, în care nu putem primi o a patra putere. (?) Noua triplă alianță va stabili pentru Germania anumite limite, între cari își poate păstra libertatea acțiunii, dar de lumea din afară ea va fi isolată. Antanta vrea pacea, fiindcă pacea corespunde concepției creștine. Dacă între Rusia, Anglia și Franția nu va exista o solidaritate strânsă în secolul acesta, atunci a fost zădarnică groaznică vârsare de sânge!.. Va se zică, antanta cea veche, compusă din Rusia, Franția și Anglia! Dar Italia unde remane?

predoslovia acestei cărți vom nai găsi pașage, în cari Udrige Năsturel ne va spune, că a primenit cartea pentru apărarea credinții celei adevărate.

Moldova se miscă și ea. Și de astă dată însă, deși pot zice sub presiunea streină, tot Ardealul avea să dea viață currentului pornit de unul diacop. Vlăduța Ghenadie din Alba Iulia se gândește la tipărituri, dar îi trebuie literă și meșteri. Se adresează lui Teofil din Muntenia, care-i trimite pe popa Dobre care „a făcut tipare aici în Ardeal” — cum zice Ghenadie; iar lui Gheorghe Rákoczy îi cere învoire pentru edarea de cărți pentru Români cu literă cirilică. Și acum „căci foarte jelua toți preoții de această carte” se apucă de retipărirea Cezaniei lui Coresi, dar lucru nu se găsă sub Ghenadie, ci sub urmașul său, Ioreș, ducând el lucrul la bun sfârșit, neeruând nici el averea, numai „ca să se înmulțească cuvântul lui Dumnezeu și prin toate bisericiile să le fie preoților de propovedanie”. Cum s'ar vedea, în Ardeal Cezania lui Coresi se folosea la cultul divin.

Dar acum era o vie comunitate culturală între noi și principate, și îndemnul de aici, ajutat și de alți factori, se va desvolta frumos în Moldova și Tara Românească. Bunele intenții din Ardeal sunt slabite de sicanele streine, până la urmă și înăbușe, dar dincolo se întâresc.

In creerul principilor calvin din Ardeal se năzărise gândul, că o țară numai

asa poate fi unită și tare, dacă toți vor avea cel puțin o confesie, o credință. Majoritatea locuitorilor, deși iobagi, o formau România, cari mai ales de grosă de a nu fi tărită în alte credințe, decât cea ortodoxă stramoșească, țineau cu îndărătinie la limba slavă în biserică, ca singura limba îndreptățită de trecut a sta de vorbă cu Ceru. Principii întelegeau, că o propagare a legii celei noastre, pe care o țineau de mai curată ca a Românilor, în această limbă e imposibilă, și gândul se îndreaptă în privințe a limbii săvone. Un Ștefan Gelley șoptește lui Gheorghe Rákoczy I. planul de a înființa pentru Români pe lângă viață-dică o scoală de latinește, grecoște și românește, un tipar pentru respondirea de cărți calvinești, și de a pune pentru noi, ca să ne poată calviniza că mai repede, predicatori. Și în urma acestui plan la 1648 apare în Băgrad „Biblea mică” sau Catehizul de Alba-Iulia, la traducerea proastă încă din 1640 a lui Stefan Fogarasi, după scrierea profesorului de acolo Alstedius, care înțelegea prin carte sa pregătirea unei generații tinere calvine consice, — cum ne spune Iorg. Deși n'a avut rezultatul dorit de strein, carte pentru noi cei de azi are valoare: ne arată via viață cu urâla a tuturor Românilor. Varlaam din Moldova va găsi carteia în Muntenia, și cu tiparul dela Trei Ierarhi va da un răspuns, la care calvinii ardeleni nu vor rămanea datori cu un alt răspuns, imprenat cu o

FOIȘOARĂ.

Insemnatatea cărților bisericești din primele trei veacuri ale literaturii românești.

— Conferență. —

De Gh. Maior.

(Urmare.)

De Gh. Maior.

Și abia acum se pornește un nou curenț strîns, cel grecesc, când limba noastră urcește și urcă mereu treptele, cari duceau la locul ce i se cădea. De sprijin din partea lui nu poate fi vorba; contrar fizicaliei lui Adamescu, accessă mișcare streină n'a sprinținit limba și literatura noastră, ci încăiva i-a tăiat avantul.

Coresi murise de mult, dar lumina lui lumină înaintea oamenilor, cari văzând faptele lui cele bune, încep să-l urmeze. Corresi poate numai cugetase, ori nici atât, în veacul acesta capătă puternice expresii: toți vreau să vorbească tuturor Românilor.

Vlăduța Teofil din Tara românească „scoxită, și mai toate limbile au carte pre limba lor;” — și zice — „cu acei cugetașii și eu robul Domnului meu Isus Cristos să scoată cărțea, aruncă pravila pre limba românească, sfintilor voastre, frații din hovnici românești”. Cu acest gând edă în 1640 Nomocaroul, a cărui traducere a începută înăbușită în Măxile, în anul

Ad. Nr. pp. 842/1915. (208) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Geaca cu filia Băgaciu se publică concurs cu termin de 30 zile, de a prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele arătate în coala B.

Doritorii de a ocupa acest post, au și asternut suplimente de concurs subsemnatului în termenul sus indicat, fiind instruite conform normelor în vigoare, și a se prezenta înainte de alegere în parohie, spre a fi cunoscuți din partea poporului, unde și pot lua informații detaliate despre starea parohiei și a veniturilor statorite de comitet.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. în conțelegeră cu comitetul parohial.

Cluj, la 10 Noemvrie 1915.

Tuliu Rosescu
protopresbiter.

Nr. 500/1915.

(206) 3—3

Concurs.

Devinind vacanț postul de învățător dela școală confesională gr. or. română din Orășioara de Jos, protopresbiteral Orăștiei, în urma pensionării fostului învățător, prin acesta se publică concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de învățător sunt: salariul fundamental de 1200 coroane anual, și anume: 400 coroane dela comuna bisericăască, iară restul precum și adausale personale din ajutorul dela stat, cvarț și grădină în natură.

Doritori de a ocupa acest post de învățător să și substea rugările concursuale cu documentele recerute oficiului protopresbiteral din Orăștie, totodată este dator a forma un cor pentru a cânta răspunsurile liturgiei în biserică, având a se prezenta înainte de alegere la biserică din Orășioara de Jos în vreo Duminică sau sărbătoare spre a cânta și a se face cunoscut cu poporul.

Orășioara de Jos, 18/31 Octombrie 1915.

Aurel Baciu
președ. comit. par.

In conțelegeră cu oficiul protopopesc gr.-or. român din Orăștie.

Vasile Domșa
protopresbiter.**Ca practicant**

se primește un tiner din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase medii, precum și un

Comis

(specialist în manufacțură se preferă) la Firma

Ioan Comșa & fiu
Seliște (Szelistye).

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit revăzută la înșrcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltăpreșintării Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropotul al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlu: „Tă συμβολικά βίβλα”. Atena, 1883.

In aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbei, pe lângă „Prefața” revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoavalele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, dimpotrivă cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și apărările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidicezana** și se vinde broșată, cu prețul de **2 cor. 50 fil.**

Revăzătorilor li se dă rabat **20%**.**Cafea ieftină de Crăciun!**

Firma noastră de import F. A. Degan în Flume (Postaflokk nr. 163.) ne avizează că a primit un transport mare de cafea, deci o vinde cu prețuri tare reduse. Scrisă românește!

Nr. 1	Cafea Santo	aleasă și frumoasă 1 kgr.	4·80 cor.
" 10	Cuba fină, frumoasă 1 kgr.	5·00 "	
" 14	Cuba cea mai fină 1 kgr.	5·40 "	
" 15	Cuba mărgelă aleasă 1 kgr.	5·40 "	
" 16	Cuba specialitate 1 kgr.	5·80 "	
" 24	Ceylon fină 1 kgr.	5·60 "	
" 21	Iava aurie 1 kgr.	5·40 "	
" 106	" Victoria" cea mai fină mixtură 1 kgr.	5·80 "	
	1 kgr. Tea fină 15—20 cor.		

5 kgr. se trimite cu poșta finanțat și vănumit prin rambursă. (204) 4—10

Vestă din Olanda spun că se va urca prețul la cafea în mod ne mai auzit și multe calități vor lipsi. Provedetivă la timp pentru Crăciun, căci și să ajunge cu întârziere.

Rugăm preoțimă noastră să recomande această firmă cu ori și ce ocazie chiar și între străini, căci numai așa o putem scoate cu bine din criza de răsboiu.

Anunț.

S'a redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popa, arhim. și vicar arhiepiscopal, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memoriau arhiepiscopului și metropolitului Andrei b. ron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popa, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Insemnările unui treător. Crâmpeie din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinății. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

Librăria arhidicezana.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidicezana**, Sibiu:

Protocolul sinodului ordinar

al arhidicezei gr.-orientale române din Transilvania

în anul 1915.

Prețul Cor. 120 + 5 fil. porto.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Testamentul

marelui arhiepiscop-mitropolit **Andreiu baron de Șaguna**,

și se așă în depozit spre vânzare la **Librăria arhidicezana** cu prețul de **50 fileri** expediat prin poștă + **5 fileri** porto postal.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Rânduiala Liturgiei și Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind Rânduiala Liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 Miluște mă Dumnezeule etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunile înainte de împărtășirea cu s. cuminăcătură ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminăcătură; rugăciunile de seara și rugăciunile cinstitei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidicezana**, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu **40 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revăzătorilor li se dă rabat **20%**.

A apărut și se află de vânzare la

Librăria arhidicezana în Sibiu:**Constituția**

bisericei gr.-or. române din Ungaria și Transilvania

sau

Statutul organic

comentat și cu concluziile și normele referitoare întregit

de

Ioan A. de Preda,

advocat și fiscal al Consistorului arhidicezan gr.-or. rom. din Sibiu.

Prețul **2 cor.** + porto **20 fil.**

In editura comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcățian, redactorul „Telegrafului Român” a apărut:

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea voinei în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangeliei. Împăratia lui Dumnezeu.*

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidicezana** din Sibiu. Prețul unui exemplar e **1 cor. 50 fileri plus 5 fileri** porto postal.

Revăzătorilor li se dă **20%** rabat.A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidicezana**:**Călindarul arhidicezan**

pe anul 1916

cu řematismul autentic al bisericii ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante, și anume: Un iubileu rar: Patruzece ani de arhierie. De L. T. — Din trecutul bisericii noastre: Actul „Unirei”. De N. Iorga. — Prutul. De G. Coșbuc. — Reforma clerului în România. De S. Mehedinți. — Cei dai tu vieții? De Al. Vlăduță. — La arme! De Stefan O. Iosif. — Școala noastră și răsboiu. De Dr. Ion Mateiu. — Te duci... De Maria Cunțan. — Bogăția limbii românești. Capul, mâna și nasul. De G. Coșbuc. — Chestiuni de tipic. De Mateiu Voileanu, asesor consistorial. — Târgurile. — Anunțe.

Prețul **80 fil.**, plus porto poștal **20 fil.****Cărți nouă apărute**

se află de vânzare la

Librăria arhidicezana, Sibiu.**Biblioteca Teatrală**

edată de Societatea Fondului de Teatru Român.

Nr. 28. Teodor Abt, Bacău'reasa, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 30 Aurelia Păcățian-Rubenescu, Iepurașia la școală, cinci piese teatrale, dialoguri și patruloguri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 31. Max Maurey, Farmacistul, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 32 Andrei Mycho, Giorie postumă, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 33. Jana Marni, O Repetiție, dialog Prețul 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 34. Alfred de Musset, Un Capriciu, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 35. C. Goldoni, Un Accident Curios, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 36. Yves Mirande, Zōe, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 37. Fr. de Schiller, Wilhelm Tell, dramă istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Stefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 38. Georges Courteille, Invignerii strălucite, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 39. Micol minciнос, comedie în 2 acte, localizată de Bujorel. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 40. I. Russu Șirianu, Militărește, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, Poezii și Monologe de declamat broș. I. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 42. Capra cu trei iezii, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Prișcu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 43. Victor Eftimiu, Crăciunul lui Osman, tragicomediă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 44. Arthur Conan Doyle. Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 45. I. Ciocârlan, Fară noroc. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 46. C. Dem, Oamenii Zilei. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 47. I. Dragoslav, Povestile de Crăciun. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 48. I. Dragoslav, Povestile de Crăciun. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 49. Emilia Tailler, Dragoste de scriitor sau romanul lui Victor Hugo. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.